

Minister Zdrowia

DSZ.024.1.2025.AD
Warszawa, 04 marca 2025

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 lutego 2025 r. (znak: III.7044.36.2023.AD) dotyczące możliwości podjęcia działań legislacyjnych, w szczególności zmierzających do określenia maksymalnego czasu pracy osób wykonujących zawód medyczny świadczących pracę w ramach umów cywilnoprawnych (tzw. kontraktów), a także w ramach własnej działalności gospodarczej oraz w nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji w sprawie, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Z uwagi na obserwowany od lat deficyt kadr medycznych i niekorzystny obraz demograficzny kadr lekarskich, będący jedną z istotnych przyczyn nadmiernego wydłużania czasu pracy personelu medycznego, w tym lekarzy, wydaje się właściwym pozostawienie obowiązujących przepisów prawa gwarantujących pewną ograniczoną obowiązuje już regulacjami elastyczność w zakresie dopuszczalnych rozwiązań normujących kształtowanie stosunków prawnych łączących szpital z lekarzami i innymi osobami wykonującymi zawód medyczny. Kierownik podmiotu leczniczego i osoba wykonująca zawód medyczny (m.in. lekarz, pielęgniarka), zawierając umowę o pracę czy też umowę cywilnoprawną na realizację świadczeń zdrowotnych, są zobowiązani do przestrzegania powszechnie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, normujących w szczególności czas pracy pracowników podmiotów leczniczych, określających zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym (w tym zasady odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne przez podmioty lecznicze za lekarzy, pielęgniarki, którzy będąc pracownikami tych podmiotów, świadczą w tych podmiotach pracę na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z podmiotem zewnętrznym), ale również są zobowiązani do respektowania obowiązujących lekarzy i pielęgniarki zasad wykonywania zawodu oraz deontologii zawodowej.

Obowiązujące przepisy prawa, w tym w szczególności ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799, z późn. zm.), a także ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287, z późn. zm.), dopuszczają zatrudnianie w podmiocie leczniczym lekarzy oraz innych osób wykonujących zawody medyczne, zarówno na podstawie umów o pracę, jak i umów cywilnoprawnych. Decyzja i wybór nie tylko w zakresie miejsca pracy, ale również podstawy zatrudnienia, została pozostawiona woli stron danego stosunku prawnego. Nie oznacza to oczywiście, że obecne przepisy prawa umożliwiają zupełną dowolność w kształtowaniu stosunków prawnych łączących osoby wykonujące zawód medyczny (np. lekarzy, pielęgniarki) z podmiotami leczniczymi. Należy podkreślić, że zawód lekarza należy do grupy zawodów

zaufania publicznego, co powoduje, iż osoby go wykonujące są zobowiązane do szczególnej dbałości o prawidłowe wykonywanie czynności zawodowych. Lekarz – niezależnie od podstawy świadczenia pracy – zawierając umowę z podmiotem leczniczym powinien mieć przede wszystkim na względzie późniejszą możliwość faktycznej realizacji postanowień umowy, na której zawarcie wyraża zgodę, zgodnie z przewidzianymi prawem zasadami wykonywania zawodu oraz deontologii zawodowej. Kodeks Etyki Lekarskiej, do którego przestrzegania jest zobowiązany każdy lekarz, wskazuje – jako nadrzędną zasadę wykonywania zawodu – dobro chorego. Określa przy tym, że z przestrzegania tej zasady nie zwalniają lekarza wymagania administracyjne, naciski społeczne czy też mechanizmy rynkowe.

Również kierownik podmiotu leczniczego, który decyduje się na zawarcie z lekarzem, ale także inną osobą wykonującą zawód medyczny, umowy, na podstawie której będzie wykonywana praca, powinien w taki sposób kształtować postanowienia tej umowy, aby z jednej strony zapewnić prawidłowe funkcjonowanie podmiotu leczniczego (np. ciągłość dostępu do świadczeń), z drugiej zaś – umożliwić osobie wykonującej zawód medyczny takie wykonywanie pracy, aby było zapewnione bezpieczeństwo pacjentów, jak i osób świadczących pracę. Kierownik podmiotu leczniczego (szpitala) jest bowiem, zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, odpowiedzialny za właściwe całościowe zarządzanie podległym mu podmiotem, w tym za takie kształtowanie stosunków prawnych łączących szpital z lekarzami, pielęgniarkami oraz pozostałym personelem medycznym, które pozwolą zabezpieczyć przede wszystkim dobro pacjenta (przepracowany lekarz bez wątplenia nie daje rękojmi zapewnienia należytej opieki nad pacjentami).

Obecnie w Ministerstwie Zdrowia nie są prowadzone prace legislacyjne zmierzające do wprowadzenia przepisów regulujących czas pracy osób wykonujących zawód medyczny zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/